

Bilaga 3 Kommunstyrelsen 2019-05-13, Socialdemokraternas förslag

§ 169 Prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet i Stockholmsregionen 2021-2027

Tillväxt- och regionplane-
förvaltningen Region Stockholm

Yttrande över prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet i Stockholmsregionen 2021-2027

TRN 2018-0166

Nacka kommun konstaterar att Region Stockholms förslag i stora drag ligger i linje med kommunens syn på nödvändiga prioriteringar i tillväxtarbetet. Kommunen vill dock särskilt uppmärksamma Region Stockholm på följande.

Befolkningstillväxt och behov av bostäder

Byggtakten är beroende av nivån på bostadspriser, hyresnivåer, bostadsstorlekar, skatter och förändringar av exempelvis amorteringskrav m.m. Förändras t.ex. amorteringskravet kan byggtakten falla markant. Det finns således flera riskfaktorer att ta hänsyn till inom området. Genom att förbättra de ekonomiska incitamenten för byggnation av mindre bostäder möjliggörs en utökning av byggtakten. Fler hushåll får helt enkelt råd att ta sig in på bostadsmarknaden. En översyn av befintliga regelverk och övriga statliga åtgärder behövs för att stimulera ökad rörlighet på bostadsmarknaden och skapa incitament för nybyggnation.

I regionen finns en stor tillgång av befintliga bostäder och allmänna och enskilda anläggningar. I den regionala planeringen saknas däremot inslag om hur regionen bättre utnyttjar det befintliga bostadsbeståndet och förbättrar befintliga anläggningar för en utökad funktion och längre livslängd. Den regionala planeringen behöver mer effektivt ta tillvara på befintligt bestånd och se nytillkommande infrastruktur som komplement.

Det finns även behov av tydligare nationella direktiv för att utveckla byggbranschen för ökat bostadsbyggande. Det återstår en del arbete innan byggbranschen har utvecklat ett industriellt byggande som gör att byggandet kan hålla samma effektiva utveckling på pris och funktion som annan industri.

Tillväxt och turistnäring

Nacka kommun anser att turism- och besöksnäringen skall lyftas fram mer i tillväxtarbetet. Vi har många starka aktörer som utvecklar detta i kommunen på ett bra sätt och lockar hit besökare från hela världen. För besöksnäringen är det viktigt att kust- och skärgårdsmiljöer bevaras och utvecklas och att sjöar och havsområden skyddas. Att stockholmsregionen behåller en prägel av att vara en grön region med bra kvalitet på sjöar och hav samt närheten till skärgården är avgörande för att kunna utvecklades besöksnäringen ytterligare.

Kvalitativ och tillgänglig vård

Nacka kommun ser ett behov av utvecklad tillgång till vård i närområdet. Inom kommande åren kommer Nacka, Värmdö och Tyresö att växa i befolkningsantal motsvarande en medelstor svensk stad. Det är därför lika behövligt som naturligt att Nacka sjukhus vidareutvecklas med tydligare inriktning av exempelvis geriatrisk specialvård och förlossningsavdelning med tillgång till akutsjukhus.

En väl utbyggd kollektivtrafik och god framkomlighet

Det finns en tydlig koppling mellan möjligheten till bostadsbyggande och infrastrukturinvesteringar som bör tydliggöras i regionens förslag. Investeringar i kapacitetsstark kollektivtrafik och väginfrastruktur är en viktig förutsättning för utvecklingen i Nacka och länet som helhet. En aktuell fråga med stor inverkan på kommunens stadsutveckling är Östlig förbindelse (väg som knyter ihop Norra och Södra länken öster om Stockholm). Trafikverket har fattat beslut om att göra en precisering av riksintresset Östlig förbindelse. I Stockholmsförhandlingen om utbyggnad av tunnelbanan har Nacka kommun åtagit sig att uppföra 13 500 bostäder på västra Sicklaön från 2014 till 2030. Det är av stor betydelse att tunnelbaneavtalet får utgöra en grundförutsättning vid precisering av detta riksintresse. Det bör vara av avgörande betydelse för samtliga parter att minimera påverkan på kommunens stadsutveckling. De vägreservat/möjliga korridorer för förbindelsen som ingår i den kommande riksintressepreciseringen kan annars komma att begränsa bostadsbebyggelsen och medföra utmaningar i planering och genomförande av Nacka stad, främst i Sickla, men även i mindre utsträckning på Henriksdal och i centrala Nacka. Omfattningen av bostäder som eventuellt inte kan byggas beror på hur stor yta den kommande riksintressepreciseringen av Östlig förbindelse kommer att uppta. Östlig förbindelse är av stor vikt för kommunen, men samtidigt får inte preciseringen av riksintresset leda till att strategiskt viktiga projekt för kommunens del eller åtaganden i Stockholmsförhandlingen kan fullföljas.

Det behövs en verklig ambitionshöjning i kollektivtrafiken från regionen som reflekterar hur vi uppnår transportmålen till 2030 och hantera den rådande trängsel på våra vägar. Den planerade kapaciteten för kollektivtrafiken i vår region gör det svårt att uppnå målen."

Kompetensförsörjning

Den framtida kompetensförsörjningen förutsätter kvalitet i utbildningssystemet och bättre matchning på arbetsmarknaden. Efterfrågan på arbetskraft inom nya yrkeskategorier ska snabbt och effektivt kunna mötas samtidigt som individers behov av kompetensutveckling, förmåga till omställning och möjliggörandet av livslångt lärande ska stärkas. Genom snabbare matchning och effektivare insatser, i syfte att öka arbetskraften, minskar även behovet av offentliga medel för stödinsatser.

Samverkan mellan kommuner och universitet/högskolor behöver utvecklas vad gäller bland annat dimensioneringen av lärarutbildningen. Staten anger i skollagen krav på kommunerna att anställa legitimerade pedagoger, samtidigt som universitet och högskolor under lång tid har underdimensionerat lärarutbildningen. Det råder således stor brist på legitimerade pedagoger. Det är universitetens och högskolornas ansvar att inom respektive lärosäte fördela resurser och besluta om dimensioneringen av utbildningar inom respektive lärosäte. Universitet och högskolor som är mer lyhörda gentemot kommunernas (och fristående huvudmäns) behov av kompetensförsörjning bidrar samhällsekonomiskt genom att högre kvalitet inom skolväsendet kan uppnås och därigenom till att fler elever når målen för utbildningen.

En nära samverkan mellan näringsliv, utbildningsaktörer (inklusive vuxenutbildning), edtechindustrin och elever är en förutsättning för framgång inom detta prioriterade område. Synen på akademisk utbildning kan även behöva omprövas för att möjliggöra en flexibel lösning för olika bristyrken.

Nacka kommun har under lång tid engagerat sig i och brunnit för i utveckling och lärande. Erfarenheten visar att mångfald och öppenhet höjer kvaliteten på kommunens skolor. Idag är det viktiga komponenter när Nacka utvecklar och skapar en nära och nyskapande stad som ska fyllas av lärande och kreativitet. Därför utvecklar kommunen nu Vercity – en framtida plats för lärande i Nacka. I partnerskapet för Vercity utgår Nacka kommun från insikten om att dagens lågstadielever kommer att ha yrken som inte är kända idag. För att närma sig svaret på vilket lärande som är relevant för dem samarbetar kommunen med näringsliv, offentliga aktörer och kreativa näringar. Vercity utvecklas för att ge Nackaborna och hela stockholmsregionen närhet och tillgång till relevant utveckling, kompetens och ny kunskap hela livet.

Utveckling avseende samverkan med myndigheter

Nacka kommun konstaterar att behovet av en utökad och effektiv samordning är stort. För individärenden som kräver parallella insatser från flera myndigheter samtidigt, krävs en effektivare samverkan. Individer som "hamnar mellan stolarna" drabbas av en längre tid i

utanförskap och kostnaderna för samhället blir onödigt stora. Nacka kommun efterfrågar också ett ökat informationsutbyte med myndigheterna kring gemensamma beröringspunkter och frågeställningar. Ökad dialog och informationsutbyte på olika nivåer, flexibilitet och ömsesidig respekt i framtagandet av lösningar, samsyn kring målsättningar kan innebära en utveckling till det bättre. En effektiv samverkan leder till viktiga samhällsekonomiska vinster för regionen i stort.

Nacka kommun ser ett behov av större tydlighet från staten i syfte att hantera motstridiga intressen inom regionen. Inom stadsutvecklingen ser kommunen ett antal målkonflikter. Det tydligaste exemplet är diskussionen kring Östlig förbindelse där riksintresse vägs mot tunnelbaneavtalet och därmed kommunens åtagande att bygga bostäder. En ytterligare målkonflikt gäller det nationella intresset att skapa fler bostäder samtidigt som intresset många gånger får ge vika för strandskyddsregler. ”Riksintresset” att bygga bostäder bör lyftas, och mer likställas gentemot andra riksintressen, samt – i vissa lägen – strandskyddet.

Utöver de områden som regionen behandlar i förslaget bör även behovet av kapacitet i den tekniska infrastrukturen beaktas. Det kan förmodas uppstå kapacitetsbrist på fossilfri el som påverkar både bostadsbyggande, näringsliv, besöksnäring och transportsystemen. Att ha ett samordnat och framsynt samarbete mellan stat, region och kommun i grundläggande frågor såsom, såsom telenätet, vatten och fjärrvärme är en förutsättning för att skapa en storstadsregion som klarar av att möta allt snabbare förändringar, bl.a. en ökad inflyttning.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Nacka kommun